

POSTANOWIENIE

28 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek

na posiedzeniu niejawnym 28 lipca 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z powództwa Skarbu Państwa - Ministra Sprawiedliwości
przeciwko Redaktorowi Naczelnemu X. w W.
o nakazanie opublikowania sprostowania,
na skutek skarg kasacyjnych Skarbu Państwa - Ministra Sprawiedliwości
oraz Redaktorowi Naczelnemu X. w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 13 stycznia 2021 r., V ACa 486/20,

**odmawia przyjęcia obu skarg kasacyjnych do rozpoznania i
znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżący powód wniósł o przyjęcie skargi do rozpoznania w oparciu o pierwszą, drugą i czwartą spośród wymienionych przesłanek.

Natomiast skarżący pozwany wskazał na oczywistą zasadność skargi.

Przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć charakter uniwersalny, co oznacza, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych, podobnych spraw. Chodzi przy tym o problem, którego wyjaśnienie jest konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy - ustalonym przez sąd drugiej instancji - stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), i także w związku z podstawą prawną zaskarżonego wyroku (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13 oraz z 3 lutego 2012 r. I UK 271/11 - nie publ.). Konieczne jest przytoczenie argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Skarżący powinien nie tylko wskazać przepis prawa (materialnego lub procesowego), którego dotyczy zagadnienie, ale także przedstawić pogłębioną argumentację prawną w celu wykazania, że zagadnienie jest istotne, a jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia w jego sprawie (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07 oraz z 9 lutego 2011 r., III SK 41/10 - nie publ.).

Natomiast oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na twierdzeniu, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo, iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 13 czerwca 2008 r., sygn. akt III CSK 104/08, nie publ.; z 28 marca 2007 r., sygn. akt II CSK 84/07, nie publ.).

Skarżący powód przedstawił problemy ujęte w pytaniach: „Czy w odniesieniu do sprostowania prasowego, będącego przekazem za pomocą dźwięku lub obrazu i dźwięku, prawidłowym jest umieszczenie imienia i nazwiska lub nazwy wnioskodawcy, tj. danych określonych w treści art. 31a ust. 4 prawa prasowego bezpośrednio pod treścią merytorycznego komunikatu stanowiącego korektę

nieprawdziwej lub nieścisłej wiadomości zawartej w materiale prasowym czy też w takim przypadku dane te winny zostać umieszczone w wyraźnej zapowiedzi, o której mowa w treści art. 32 ust. 4 prawa prasowego?; Czy nieumieszczenie w danym oświadczeniu, będącym korektą nieprawdziwej lub nieścisłej wiadomości zawartej w materiale prasowym, imienia i nazwiska lub nazwy wnioskodawcy, o którym mowa w treści art. 31a ust. 4 prawa prasowego, skutkuje tym, że oświadczenie to nie uzyskuje przymiotu sprostowania prasowego, o którym mowa w treści art. 31 a ust. 1 prawa prasowego, a w konsekwencji redaktor naczelny danego medium z tej przyczyny winien odmówić opublikowania sprostowania, a sąd oddalić powództwo o opublikowanie sprostowania na podstawie treści art. 33 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 31 a ust. 4 prawa prasowego?”.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera argumentacji jurystycznej wskazującej na występowanie odmiennych ocen przedstawionego problemu oraz na to, że przepisy dotyczące tej kwestii nie doczekały się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Nie jest rolą Sądu Najwyższego domyslanie się lub poszukiwanie okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, nie publ. i z 14 grudnia 2004 r., II CZ 142/04 - nie publ.).

Ubocznie należy wskazać, że Sąd Apelacyjny prawidłowo uznał, iż wskazanie w treści sprostowania imienia i nazwiska osoby obecnie pełniącej funkcję Ministra Sprawiedliwości jest nieuzasadnione. Trafnie przy tym odwołał się do argumentacji przytoczonej w wypowiedziach Sądu Najwyższego odnoszących się do pozywania redaktora naczelnego określonego wydawnictwa, a nie osoby fizycznej. W uchwale z 22 czerwca 2017 r., III CZP 8/17 (OSNC 2018, nr 3, poz. 27) Sąd Najwyższy wskazał, że powództwo o opublikowanie sprostowania, o którym mowa w art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. - Prawo prasowe (Dz. U. z 2018 r., poz. 1914) wytacza się przeciwko redaktorowi naczelnemu właściwego dziennika lub czasopisma, a nie przeciwko osobie fizycznej powołanej na to stanowisko. W uzasadnieniu wyjaśnił, że przy takim rozwiązaniu, niezależnie od zmian na stanowisku redaktora naczelnego, a nawet w razie nieobsadzenia tego

stanowiska, strona pozwana nie ulega zmianie; jest nią redaktor naczelny jako podmiot stosunków regulowanych przepisami Prawa prasowego. Argumentacja ta pozostaje aktualna w odniesieniu do osoby pełniącej funkcję Ministra Sprawiedliwości. Za słuszością tego poglądu przemawia również okoliczność, że w przypadku zmiany osoby sprawującej tę funkcję pomiędzy wydaniem wyroku a jego wykonaniem, mogą nastąpić problemy z zastosowaniem środków egzekucyjnych.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury, odwołanie się do przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymaga przedstawienia, w czym wyraża się "oczywista zasadność" skargi oraz argumentacji wykazującej, że istotnie skarga jest oczywiście uzasadniona. Chodzi tu o wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Celem sformułowania powyższej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest wykazanie jedynie oczywistego naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacji, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, nie publ.).

W ocenie obu skarżących, zaskarżone orzeczenie narusza przepisy prawa materialnego, jednak treść uzasadnień obu wniosków o przyjęcie skarg kasacyjnych do rozpoznania nie przekonuje o ich oczywistej zasadności. Okoliczności wskazane przez obu skarżących nie usprawiedliwiają takiej oceny zaskarżonego orzeczenia. Sąd Najwyższy nie dopatrył się rażącego naruszenia powołanych przepisów, widocznego *prima facie*. Brak jest jakichkolwiek podstaw, aby twierdzić, że w niniejszej sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa.

Wobec powyższego nie można uznać, że przesłanki przyjęcia obu skarg kasacyjnych do rozpoznania zostały w sposób właściwy wykazane.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

[ms]

(M.K.)